

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

N R. 9

89. ÅRGANG

7. MAI

1 9 7 7

Jesu humor

(SIDE 6)

For det er sent...

(SIDE 7)

Lillestrøm
menighet 25 år

(SIDE 8)

Kristen tro
og praktisk politikk

(SIDE 9)

Lefebvre sett med sympati

Den franske erkebiskop Marcel Lefebvre har uten tvil gitt uttrykk for hva mange katolikker i dag føler og tenker. Den troskrise som den katolske kirke i dag er inne i, gjør dem urolige. De mange forandringer i kirkenes liturgi, med overgang fra en ærverdig gudstjeneste på latin til en enklere messe på folkesproget, en ny holdning til de andre kirker, nye teologiske synsmåter fra radikale teologer, gjør at mange synes kirken ikke lenger er den samme som før. Mot disse forandringer og disse oppløsningstendenser retter Mgr. Lefebvre sin protest, og mange katolikker opplever dette som en gledelig befrielse fra den uro som trykker på sinnet. Dette er forståelig, og fortjener all respekt. Men gir Mgr. Lefebvre det rette svar på de problemer vi i dag

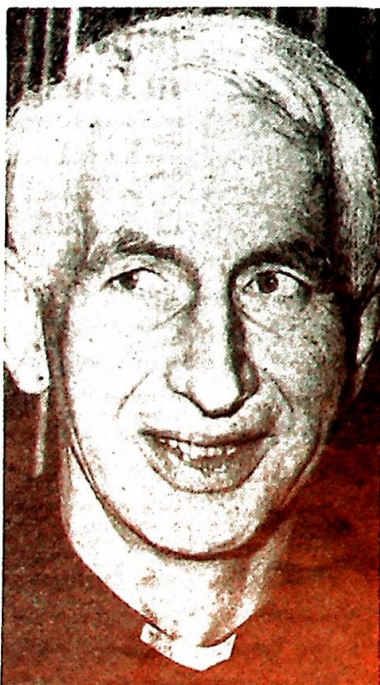
står overfor? Den kjente franske teolog pater Yves Congar har tatt dette spørsmål opp til nærmere vurdering i en nylig utkommet bok: «La crise dans l'Eglise et Mgr. Lefebvre». Pater Congar uttaler stor sympati for Lefebvre: «Han og hans tilhengere er for meg mine brødre». Men samtidig er Congar overbevist om at i selve saken er Lefebvre og hans tilhengere på villspor. De kan ha rett i meget av sin kritikk av skjevheter og utvekster i den katolske kirke i dag, men denne kritikk hviler på et grunnsyn som kan føre til alvorlige skadevirkninger for den katolske kirke. Ordet skisma er blitt nevnt. Vi må håpe og be om at skadevirkningene ikke må bli så store...

Pater Congars bok om den aktuelle krise i kirken, og dens tilstramning

gjennom Lefebvres bevegelse, inneholder så mange kloke og viktige tanker at det er vel verd å se litt nærmere på dem. Det første som da må pekes på, er at denne krise ikke er oppstått innenfor kirken, og ikke er fremkalt av Det 2. Vatikankonsil. Det er hele vår vestlige velstandsverden som befinner seg i krise, det er det kristne kulturgrunnlag i den europeiske sivilisasjon som holder på å undergraves. Det er denne stadig mer avkristnede verden den katolske kirke har tatt stilling til på Det 2. Vatikankonsil, for å kunne hjelpe verden til å bli stående på den kristne åpenbarings grunn. Kirken er trått inn i dialog med verden, for å vise vei ut av de enorme problemer menneskeheten i dag står overfor. Men dermed er den selv blitt trukket inn

Kardinal Hume, erkebiskop av Westminster:

«ET DOKUMENT ER NESTEN FORELDET DEN DAG DET BLIR UTSENDT»

St. Olav gjengir et utdrag av et intervju Kardinal Hume har gitt til tidskriftet «The Tablet», London (16. april):

«Jeg finner det spesielt viktig at (den romerske kurie) skal støtte og konsultere lokalkirken. La oss ta dokumentet om kvinnelige prester. Jeg vet ikke hvor lenge det har vært under forberedelse, men jeg synes de kunne konsultert oss, tatt i betraktning hvor følsom man er for dette spørsmålet i England. Jeg mener, at hvis jeg hadde vært en romersk embedsmann, ville jeg snakket med folk i England om dette.

— Fordi De er i så nær kontakt med anglikanerne, og fordi deler av den anglikanske kommunion har kvinnelige prester?

— Ja.

— Og De ble ikke trukket inn?

— Nei, jeg mottok bare resultatet. Jeg formoder at dokumentet var under forberedelse i (min forgjenger) Kardinal Heenan's tid, så kanskje han ble konsultert. Jeg vet ikke. Også når det gjelder liturgiske problemer, synes jeg at vi skulle gis mer frihet.

...

— Noen mener at Kirkens syn på seksuallivet i dag er så foreldet at det er nesten latterlig for de unge. Disse kritikerne sier at «*Humanae Vitae*» og dokumentet om seksualetikk (januar 1976) har ført til uærlige holdninger i hele kirken, for folk må dekke over et enormt «troverdighetsgap» som de vet er der. Disse kritikerne sier at kirken ikke har noen teologi som behandler oppløste ekteskap.

— Dokumentet om seksualetikk var tydelig upopulært, men det fikk mange mennesker til å tenke. Det er meget mer positiv tenkning i dokumentet enn noen aviser mener å antyde. Og teo-

i krisen. Det er de samme mennesker som er kirkens lemmer, som også er borgere i det jordiske samfunn. Dermed er det moderne menneskes problemer også blitt kirkens problemer. Verdens krise er blitt kirkens krise.

I denne alvorlige situasjon opplever vi så at det konsil som skulle bli en hjelp til å finne vei ut av vanskelighetene, selv blir angrepet som krisens årsak, og anklaget for å gå inn for verdens sak, i stedet for Guds sak. Det er dette som er Mgr. Lefebvres skjebnesvangre feilgrep. Han sitter selv fast i et politisk syn, og ut fra det vurderer han det som skjer i kirken på en helt feilaktig måte. I konsilets kristne syn på samvittighetens frihet og ukrenkelighet, ser han den franske revolusjons falske frihetsideal. I konsilets lære om biskopenes kollegialitet, i forening med kirkens øverste hye, paven, ser han den franske revolusjons forkastelige erklæring om alle menneskers likhet. I økumenismens åpenhet overfor de

andre kristne og deres kirker, der konsilet søker å samle de kristne mot tidens avkristning, ser Lefebvre et beklagelig utslag av den franske revolusjons hevdelse av alle menneskers brorskap. Det Lefebvre ser som tidens villfarelser, leser han inn i kirken. Mgr. Lefebvre hevder at en sann katolikk ikke kan godta konsilets synsmåter og reformer. Men konsilets

16 dokumenter er blitt undertegnet av den katolske kirkes samlede biskoper, og Lefebvre har vært med på å undertegne de fleste, bl. a. konstitusjonen om liturgien og dekretet om økumenismen. Deretter er alle konsilets dokumenter blitt godkjent av paven og gjort gjeldende for kirken. Hvordan er det da mulig i dag å

(Forts. side 5)

REDAKSJONELT:

«Kirken»

Hvis det ikke var klart før, så Det annet Vatikankonsil tydelig fra, at «kirken» er ikke identisk med prestskapet eller Vatikanet. «Kirken» er «Guds folk», som omfatter alle døpte. (Av historiske årsaker befinner en del av de døpte seg formelt utenfor den katolske kirkes fulle fellesskap. Dette er imidlertid, etter katolsk oppfatning, unormalt. Kristi vilje er, at det skulle være én kirke, og alle døpte skulle tilhøre den.)

«Kirken» er «Guds folk», det er slått fast. Likevel vil den oppmerksomme leser se, at hverannen gang dette ordet står på trykk, menes slett ikke «Guds folk», men noe som står vis à vis Guds folk: «Kirken innbyr oss til bot», «Kirken har ønsket å bruke sin autoritet».

Vi seiler videre med et lik i lasten: oppfatningen av «kirken» som bare «institusjon». Ordet «kirken» er blitt tvetydig. Sier man «kirken» og mener «de døpte», «de troende», risikerer man at tilhøreren forstår «hierarkiet». Noen har derfor besluttet å bruke mer presise ord. I stedet for «kirken» sier de «Guds folk» eller «menigheten» når det er dette de mener, og «Roma», «Vatikanet», «kirkeretten», «katolske skoler», når det er dette de vil si. Et slikt ordvalg tvinger en til å tenke klarere: på det ulne og upersonlige begrep «kirken» kan man henge de verste beskyldninger uten at noen tar til motmæle.

Er tvetydigheten i ordet «kirken» så farlig?

Faren ligger i, at legfolk, — når de er uenig i det som presenteres som «katolsk» moral og holdninger av visse instanser i Vatikanets administrasjon mener, at så står de selv ikke lenger sentralt i kirken. Mener man seg «marginal», pleier det å ha følger: man tar ikke noe ansvar i et fellesskap som man knapt identifiserer seg med.

På den måten blir fellesskapet berøvet alle de krefter og tanker som ville være særlig verdifulle, fordi de bygger på erfaringer fra andre områder av virkeligheten enn den geistligheten er henvist til. Var alle oppmerksomme, helt ut, på at kirken, det er også dem selv, og at deres tanker og moral inspirert av Den hellige ånd, er kirkens tanker og moral, ville «kirken» fortone seg mindre som en gammel dame som tviholder på det hun lærte som liten pike. Færre unge ville oppleve kirken som en verden fremmed for deres egen livsfølelse. Færre ville være fristet til å ta «kirkeferie», et uttrykk man kan høre blant katolikker som mener seg marginale, men et uttrykk som er meningsløst, for kirken er også dem selv.

Betyr ordet «kirken» stadig for mange bare «institusjonen», er det også symptom på, at de nytter ikke bare å si at «kirken, det er oss alle». Legfolket må også erfare det, ved at det får virkelig innflytelse over de beslutninger som «kirken» tar, og de uttalelser den kommer med.

logien om ekteskapet er i høy grad i utvikling. Det er forferdelig vanskelig å forklare folk som ser på alle kirkelige dokumenter som regel-samlinger, lik kirkeretten, at teologi er adskillig mer subtilt enn som så. Et dokument er nesten foreldet den dag det blir utsendt, fordi den debatt og den tenkning det vekker er den fortsatte teologiske tenkning om emnet. Teologi er dynamisk, ikke statisk. På den annen side forandrer moralteologiens grunnleggende prinsipper seg ikke.

— Folk er bekymret over krise i kirken. Er De bekymret?

— Mange ville være mindre forurolikt over kirken i dag hvis de visste noe om kirken av igår. Det har alltid slått meg at de største ting er blitt betrodd de skrøpeligste hender. Hele kirkehistorien kan leses som fortellingen om hvor inkompetente kirkens menn er til å ivareta så store ting. Slik har det alltid vært. Men kirken har overlevet og vil alltid gjøre det, takket være Den hellige ånd som er lovet oss. . . .

LITURGISKE NOTATER

ved frater Kjell Arild Pollestad o. p.

Kristi himmelfartsdag.

På denne festdagen minnes vi at Kristus etter sitt virke på jorden vendte tilbake til himmelen, til Faderen. Denne begivenheten er bevitnet av apostlene, men evangeliene forteller ikke meget om den. I slutten av sitt evangelium, som muligens er et senere tillegg, sier Markus: «Og etter at Herren Jesus hadde talt til dem, ble han tatt opp til himmelen og tok sete ved Guds høyre hånd.» (Mark. 16, 19). Sammenhengen synes å tyde på at himmelfarten fant sted meget kort tid etter oppstandelsen, kanskje samme dag. Det samme synes å være tilfelle hos Lukas: «Og ennå mens han lyste velsignelsen, skiltes han fra dem og ble tatt opp i himmelen.» (Luk. 24, 51). I innledningen til Apostlenes gjerninger forteller imidlertid den samme Lukas at Jesus fortsatte å vise seg for disiplene i førti dager før han for opp til himmelen. Det er tydelig at vi her har å

gjøre med en begivenhet som ikke så lett lar seg fange inn av våre begreper. Lukas' poeng er at Kristus ble borte for disiplenes øyne, men at han lovet å komme igjen, og at tiden inntil hans gjenkomst skulle benyttes til å forkynne evangeliet, slik at flest mulig kunne komme til å tro.

Ifølge tradisjonen skal himmelfarten ha funnet sted på Oljeberget. Den markerer avslutningen på åpenbaringene av Jesus etter oppstandelsen. Kristus vender tilbake til Faderen etter å ha undervist apostlene om «det som hører Guds rike til».

Kristi himmelfartsdag er en av de store fester i kirkeåret. Den feires sjette torsdag, dvs. førti dager, etter påske. Kirkefedrene omtaler festen allerede på slutten av 300-tallet, og den går kanskje enda lenger tilbake. I eldre tid ble den ofte feiret med en prosesjon, som skulle minne om Kristi vandring opp til Oljeberget. I den vestlige kirke ble påskelyset fjernet

etter evangelie-lesningen på Kristi himmelfartsdag, og denne skikken holdt seg helt til 1970, da det ble bestemt at påskelyset skulle bli stående til pinse. Bedre enn noe annet forteller dagens prefasjon hva som er festens egentlige innhold: « . . . Vår Herre Jesus, herlighetens konge, seierherre over synd og død, mellommann mellom Gud og mennesker, verdens dommer og himmelkrefters Herre, steg på denne dag opp til himmelens høyeste, mens englens høyde seg i ærefrykt. Han forlot oss ikke i vår ringhet, men han ville gå oss, sine lemmer, visshet om at vi skulle følge etter, der hvor han, vårt hode og vårt opphav, er gått forut . . . »

St. Mattias.

Etter at Judas Iskariot hadde sveket Jesus, var apostlenes tall redusert til elleve, hvilket ikke er noe godt tall. Herren hadde selv sagt at de tolv apostler skulle dømme Israels tolv stammer og etter Kristi himmelfart stod Peter frem og sa at Judas-hendelsen var forutsagt i Skriften, og at det også var forutsagt at en annen burde overta hans embede: «Så bør en annen av dem som vandret sammen med oss hele den tid vår Herre Jesus ferdedes blant oss, like fra den gang Johannes døpte til den dag han ble tatt opp fra oss, herefter være med oss som vidne om hans oppstandelse». (Ap. gj. 1, 21-22). Det stilte opp to kandidater, og etter en bønn ble det trukket lodd. Dette falt på Mattias. Men mer vet vi heller ikke om ham. Det finnes beretninger om hans virke som apostel, som også forteller at han til slutt ble korsfestet og led martyrdøden, men disse er trolig senere legender. I enkelte skrifter blandes han dessuten sammen med Matteus.

LITURGISK KALENDER

MAI:

8. 5. påskesøndag. Ap. gj. 14, 20—26; Joh. åp. 21, 1—5; Joh. 13, 31—35.
9. Ferial. Ap. gj. 14, 5—17; Joh. 14, 21—26.
10. Ferial. Ap. gj. 14, 18—27; Joh. 14, 27—31.
11. Ferial. Ap. gj. 15, 1—6; Joh. 15, 1—8.
12. Ferial. (Eller St. Nereus og St. Achilleus, martyrer; eller: St. Pankratius, martyr). Ap. gj. 15, 7—21; Joh. 15, 9—11.
13. Ferial. Ap. gj. 15, 22—31; Joh. 15, 12—17.
14. St. Mattias, apostel. Ap. gj. 1, 15—17. 20—26; Joh. 15, 9—17.
15. 6. påskesøndag. Ap. gj. 15, 1—2. 22—29; Joh. åp. 21, 10—14. 22—23; Joh. 14, 23—29.
16. Ferial. Ap. gj. 16, 11—15; Joh. 15, 26—16, 4.
17. Ferial(?)! Ap. gj. 16, 22—34; Joh. 16, 5—11.
18. Ferial. (Eller: Johannes 1., pave og martyr). Ap. gj. 17, 15. 22—18, 1; Joh. 16, 12—15.
19. KRISTI HIMMEFARTSDAG. Ap. gj. 1, 1—11; Ef. 1, 17—23; Luk. 24, 46—53.
20. Ferial. Ap. gj. 18, 9—18; Joh. 16, 20—23.
21. Ferial. Ap. gj. 18, 23—28; Joh. 16, 23—28.

Lefebvre...

(Forts. fra side 3)

være katolikk, og samtidig stille seg i opposisjon til dette?

Det kan bare gjøres ved å ta avstand fra paven. Og det er hva Lefebvre gjør. Hos paven skjeler han mellom det som hos paven hører til «det evige Rom», det som er Peter i Paul VI, og det som — ifølge Lefebvre — uttrykker Paul VI's liberale og modernistiske synsmåter. Dermed oppkaster Lefebvre seg til dommer over hva som kan godtas hos paven, og hva som må forkastes som vranglære for å være tro mot «den evige kirke». Men én ting er sikkert, skriver Congar, hverken Pius XII, Pius XI, Pius X, Pius IX, Pius V — paver som Lefebvre støtter seg til — ville godtatt et slikt syn på paven.

Som et våpen mot konsilet og dets reformer bruker Mgr. Lefebvre selve den hellige messe. De nye messe-tekster, utarbeidet etter konsilets direktiver, og av paven gjort gjeldende for kirken, skal — hevder Lefebvre — bryte med den sanne katolske messe fra Pius V, idet offertanken ikke skal komme til sin rett i dem, slik at vi her i virkeligheten har å gjøre med en protestantisk gudstjeneste, en luthersk nattverd. Dette er jo direkte galt. Korsofferets sakramentale nærvær i messeofferet fremgår i alle de fire messekanon, som i dag feires av 2550 biskoper, 400 000 prester og millioner av katolikker, i forening med «vår pave Paul». Alle disse skal altså være på villspor, til forskjell fra Lefebvre og hans tilhengere.

Mgr. Lefebvre betrakter messen fra Pius V som den eneste rette gjennom tidene. Men dermed røber han ganske enkelt mangel på historisk kunnskap. Det er eukaristien, innstiftet av Herren Kristus, som er den ene og uforanderlige hellige messe, men som i tidens løp er blitt feiret med forskjellige riter. Ved siden av den latinske messe finnes det også en ambrosiansk

Yves Congar,
en av teologene som preget Vatikan II.

messe, en kartuniansk messe, og flere andre. Endog Pius V tillot andre riter enn den romerske, når de hadde bestått i over 200 år, slik tilfellet var med dominikanernes ritus, og som Pius V — selv dominikaner — tillot.

Det sorgelige som skjer i selve kirkens gudstjenesteliv er at en biskop og hans tilhengere setter selve den hellige messe opp mot sine katolske brøders messe, setter gudstjeneste opp mot gudstjeneste! Er det den rette måte «å holde Herrens måltid» og «å forkynne hans død» på?

Det er ikke Lefebvre og hans tilhengere som kan gi noen virkelig hjelp til å løse de vanskeligheter den katolske kirke i dag har å kjempe med. Mgr. Lefebvre oppfordrer til samling om «den evige kirke». Det er nettopp det vi må. Årsaken til uroen blant mange katolikker i dag kommer nettopp av at de ikke i tilstrekkelig grad klarer å skjelle mellom det evige og uforanderlige i kirken, og det som er tidsbestemt, og som derfor kommer i annen rekke. Å sette en bestemt latinsk messeritus som evig og uforanderlig, er å sette tingene på hodet. En hjelp til å forstå hva det egentlig dreier seg om

kan vi få hos en av kirkens største teologer, Thomas Aquinas. Ingen vil vel anklage ham for vranglære og modernisme. (Skjønt i sin samtid ble han anklaget for det!). I en artikkel i sin *Summa theologica* spør han hva som er det største og sentrale i den kristne tro, og svarer: «Den Hellige Ånds nåde som vi får som gave ved troen på Kristus». Men så føyer Thomas til: «Til Den Hellige Ånds nåde hører også det som forbereder den, og det som bidrar til dens rette bruk, og som består i visse ytre realiteter, som moralbud og sakramentale handlinger». Om dette siste sier Thomas at det ikke er hovedsaken i den nye pakt, slik budene og de religiøse seremonier var det i den gamle pakt.

Mon ikke meget ville bli klarere i vår trosholdning hvis vi mer samlet oss om det sentrale, selve troen på Herren Kristus, og ikke lot oss forurolige av forandringer i det som kommer i annen rekke. I sitt innerste vesen er kirken, som Kristi legeme, uforanderlig den samme. Men dens ytre struktur har gjennomgått forandringer opp gjennom tidene. Sakramentene, som forener med Kristus, forblir de samme. Men deres ytre forvaltning kan tilpasses forskjellige tider og kulturmiljø. Vi feirer messen annerledes i dag enn i det 16. århundre. Men det er den samme hellige messe.

Kan noen virkelig i alvor si at han ikke kan forenes med Kristus i den katolske kirke slik den fremtrer etter Det 2. Vatikankonsil? Det har jo nettopp vært konsilets egentlige hensikt klarere og bedre enn før å forkynne selve Kristus-budskapet for verden av i dag. Den som virkelig setter seg inn i konsilets dokumenter, vil oppdage dets sentrale kristne sikte. Kristus har lovet at han med sin Ånd ville være med kirken alle dager til verdens ende. Denne Hellige Ånd har også vært med kirken da den fornyet seg selv i vårt århundre på det største kirkemøte i hele sin historie.

Yves Congar:
La crise dans l'Eglise et Mgr. Lefebvre.
Paris 1976.

Jesu humor

I tidenes løp har det vært gjort mangt et forsøk på å fatte Jesu personlighet: hvordan *var* denne småkårsønn fra Nasaret som sa han var jødernes konge?

På Gads forlag i København har dr. theol. Niels Nøjgaard, kjent Grundtvig- og Kierkegaard-forsker, høsten 1975 latt utgi en liten studie av Jesus som menneske. Studien er et forsøk på å gi et riss av grunntrekkene i Jesu personlighet: *Portræt av Jesus*. Boken, som er svært velskrevet, rommer en særpregt — og kan hende kontroversiell — framstilling av Jesus-skikkelsen, med basis i evangelietekstene. I en tilsynelatende enkel stil greier forfatteren å tegne et udogmatisk og skarpsindig bilde av *det paradoksale* i Jesu ord og gjerning.

Nøjgaards Jesus-portrett er et forsøk på å poengtere en lite påaktet side ved Jesu rike personlighet. Forfatteren vil utfylle de øvrige Jesusbilder: den milde hyrde, den majestetiske himmelfyrste, den lidende og forstøtte, den seierrike og dømmende, o. l. — Nøjgaard er opptatt av menneskeligheten i Jesu person og i dette perspektiv fokuseres hva han betegner som Jesu realisme.

Ifølge forfatteren karakteriseres denne realisme ved sitt folkelige preg. Den er ikke teoretisk alvorstung, heller ikke tragisk eller sentimentalt mild. Jesu realisme er en virkelighetsnærhet der ordets alvor balanseres av humor: *Jesu humor* er et grunntrekk i bildet, en adkomstvei til å gripe det motsigelsesfulle både i hans ferd og budskap. Jesus er en humoristisk realist: dette blir Nøjgaards nøkkel til å avdekke Jesu menneskelighet, hans læremyndighet,

FRA KATEDRALEN I AUTUN

makten i hans ord og framtrede. Hva innebærer Jesu humor?

Nøjgaard mener at den skaper en nærhet til folket som samtidig er en avgjort distanse til jødernes nasjonale og religiøse ledere. Jesus var en allemannsvenn: «Jesus nærde intet ønske om at stille sig eller blive stilled op på en piedestal, så han kunde se andre folk over hovedet», skriver Nøjgaard. Således framstilles Jesu folkelige realisme som en letthet og utvungenhet som gjør hans omgang med «almannelige» mennesker ubesværet. I sine lignelser og utsagn tar Jesus utgangspunkt i folks konkrete og praktiske gjøremål eller i deres almannelige forestillingskrets: hans budskap utmerker seg ikke ved noe anstrengt eller fanatisk alvor. Det samme gjelder Jesu atferd. Han er ikke høytravende og bedrevitende: budskapet framsettes på en ualvorlig måte — og med glimt i øyet!

Humoren vurderes således som noe positivt. Den er ikke en negativ ironi eller sarkasme som sikter mot å krenke medmenneskene. Tvert imot fremstilles den som en underfundig og skarpsindig måte å avsløre andre og nye virkelighetsområder på, andre sider ved virkeligheten enn dem som vår fornuft kan utforske. Det er sær-

lig de felt som ikke delles av våre entydige begreper, som Jesus setter fingeren på: hvitt er ikke bare hvitt, svart er ikke entydig svart. Det gis nyanser.

De motsetninger og utfordrende paradokser, den dobbelbunnethet som særmerker Jesu lignelser og utsagn, fremstilles som en slags humoristisk metode som gjør det mulig for Jesus å sette saken i sitt rette lys, å konkretisere den, å få folk til å le — og tenke etter! Det dreier seg derfor aldri om et enten-eller, alltid om et både-og: Jesu paradoksale fordringer skal både etterleves og ikke etterleves; hans lignelser er både reelle krav og overdimensjonerte bilder. — I humoren finner Nøjgaard en nøkkel til det gåtefullt motsigelsesfulle i Jesu ord og ferd, det merkelige paradoksale som gir Jesu menneskelig side en lidenskapelighet som virket dragende på hans medmennesker, som karakteriserer hans gjerning og gir den autoritet, som fengsler hans disipler uten at de kommer til rette med den og som hans motstandere ikke kunne fri seg fra: Jesus var «samtidig streng og mild, men uden at hverken det ene eller det andet afsvækkes». Det dragende og

(Forts. side 11)

FOR DET ER SENT...

SENSOMMER heter Dag Sundbys siste diktsamling. Den inneholder et variert utvalg av lyriske tekster, som spenner over mange emner, fra hverdagsvirkelighet, over religiøs erfaring og til en politisk problematikk. Tittelen refererer til samlingens første del. Her tar dikteren opp de problemer et menneske står overfor i den fase av ens liv, når ungdommen er tilbakelagt og alderdommen fremdeles befinner seg på betryggende avstand. I disse diktene, hvoriblant titteldiktet, forholder Sundby seg kjølig dvelende og en smule ironisk både til seg selv og sin omverden. I flere av diktene harselerer han over vår tids lett krampaktige kropp- og sunnhetskultus. Sundbys førnøye visjon av sin egen alderdom har en befriende snert:

*Hvis jeg blir seksti
skal jeg sitte lat og fet,
holde en smørblomst i hånden
hele sommeren. Når vinteren
kommer går jeg inn til rødvin
og sigar, forsiktig, så jeg ikke
faller. (Hvis jeg blir seksti).*

Men tiden går ubønnhørlig sin gang med oss, og lar seg ikke avfeie med smørblomster. I diktet «Hva skal jeg med tid» blir tiden et nærmest eksistensielt anliggende: «(. . .) Jeg som lever / i kraft av igår / som aldri har vært — som / er og er og er —».

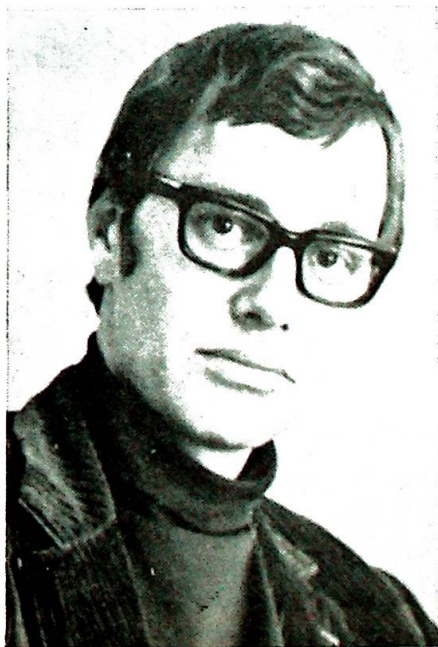
Tid kan også bli skyld, ansvar og skjebne; som i det treffsikre «Tiden står i kø»:

*Tiden står i kø bak deg,
millioner glemte ansikter
har formet ditt ansikt.
Gråten fra dine fedre gir gjenlyd
når du taler. Gi plass i speilet,
gi plass. Hånden din løftes
til slag eller kjærtegn.
I morgen skal du være tid
og stille i den store køen.*

Annen del, «Like før» bygger på erfaringene i første del, men er mer pessimistisk i tonen. Diktene avspeiler angst, kontaktløshet og utrygghet. I «Hverandre» formidles den avmakt som melder seg når vi merker at ordene ikke duger lenger, og den ordløse kontakt er oppbrukt: «Til og med hendene har mistet talens bruk». Angstens mareritt som uhyggelige hørselshallusinasjoner er tema i diktet «Like før». Men krisen overvinnnes, og ut av den vokser styrke og tross til å møte livet med:

*Likevel strever inne i meg
en blomst i et karrig jordsmonn
med å folde seg ut under
en himmel av stillhet. (Démodé)*

I den religiøse avdeling «Noen roper» blir klimaet annerledes. Dikteren trer oss i møte; de selvironiske tøylene slakkes noe — åndedragene blir friere. Det går et kosmisk pust gjennom det vakre innledningsdiktet, «Noen roper». Her skimter vi farbar vei til håp og erkjennelse. Men bekvem er veien ikke. Den går gjennom

tvil på Herrens allmakt (Jakobsstigen) og ydmyk bønn om hans nærvær (Salme), inntil dikteren kan svare på det første ropet i glede:

*Av glede roper jeg, Herre
fordi du, selv i mørket
kom i møte med mine triste
tanker med ditt fiat lux — og
skapte hver gang nytt lys
for hvert av dem jeg slukket.*

(Av glede roper jeg)

Hele den religiøse sekvensen er komponert omkring påskemysteriet. Det kristne alvor rår grunnen, av og til isprengt stemninger fra velkjent, norsk-katolsk påkestemming med snøsmelting og gule kyllinger. Et dikt som virkelig «sitter» er det nesten brutalt nøkterne «Palmesøndag»:

*Plutselig
var det hele over
og vi sto igjen med palmegrener
i hendene. Tafatte, snytt
var det det hele?
Beskjemmet kaster vi de visne
kvistene og går hjem
for å øve oss på
langfredags brøl etter Barrabas.*

I «Shalom», samlingens fjerde del, får vi raske riss av natur og folkeliv i muhammedansk Afrika, stilt opp mot hverdag i Oslo. Møtet med fremmede kulturmønstre skjerper bevisstheten om vårt felles globale ansvar, og i siste del, «Sluttreplikker», setter Sundby disse spørsmålene i sentrum. Her opptreer han som refser og agitator, og det går hardt utover vår selvcentrerte sløvhets. Utbytting av fjerne kontinenter, rå undertrykkelse og uskyldig lidende barn — alt dette er minst like virkelig som f. eks. Holmenkollbanen. Sensommer-motivet bringes inn på ny, men denne gang med utvidet betydning. Det er blitt

(Forts. side 10)

Lillestrøm menighet 25 år

«Kirken her i Lillestrøm ser ut som den gjorde da den ble bygget ferdig for 20 år siden. Jeg har ikke villet bygge den om for å tilpasse den liturgien fra etter Vatikan II, for min etterfølger ville nok forandret den. Så nå kan min etterfølger få det helt som han vil. En ting ville jeg likevel gjerne ha fjernet: kommuniionsbenken. Men jeg fikk vite, at da måtte bispedømmets kunst-kommisjon komme. Men her var det ikke kunst som skulle fjernes.»

Det er den katolske presten i Lillestrøm menighet, Alf Høgh, som sier dette, og føyer til: «Den bergenske munnen min vil ikke tie stille, heldigvis.»

Det er to jubileer i Lillestrøm menighet i 1977. Menigheten ble opprettet for 25 år siden. St. Magnus Kapell, som holdt til i et bolighus i Halvdansgate 5, ble innviet 16. april 1952. Samtidig startet St. Elisabeth-søstrene en barnehage, som de stadig driver. I fem år holdt menigheten til i dette lille huset «og den gang var vi som en liten familie», sier pastor Høgh.

STORT DISTRIKT

I desember 1957 sto St. Magnus Kirke ferdig, tegnet av arkitekt How. «Dette intervjuet skal handle om menigheten, ikke om meg», sier pastor Høgh, og han legger ikke skjul på, at Lillestrøm menighet har sine vanskeligheter. Sognet omfatter et stort distrikt, det har grenser til de katolske menighetene i Karlstad, Sverige, Halden, Moss, Oslo, Hønefoss og Hamar! Så det er ikke underlig om medlemmene har vanskelig for å komme til kirken. Mange av dem er pendlere eller skiftarbeidere. Da skal det iver til for å gi seg på reise også på søndag. Mange må betale for tog og buss, så for en familie blir det dyrt. «Jeg spør meg selv om vi prester og søstre ville være så ivrige etter å komme i kirke på de betingelser.»

Familiepreget fra den første tiden er også gått tapt. Menigheten er for en store del sammensatt av immigranter fra europeiske, asiatiske og latin-amerikanske land. Ved kirkekaffen setter de seg i nasjonale grupper hvor de snakker sitt eget språk. «Jeg forsøkte å få dem til å blande seg med de nor-

ske, men det gikk ikke på grunn av språket. Men barna leker sammen, uansett nasjonal opprinnelse. Det kommer 50 barn i religionsundervisning hver uke. Etter undervisningen drikker de kakao og spiser skolebrød sammen, så blir de kjent med hverandre.

De fleste følger også religionsundervisningen på skolen, og endel unge føler seg mer ett med de unge på skolen, og vil konfirmeres sammen med dem, altså i statskirken.»

ALTERSTEN FRA SELJE

«Alterstenen i Sankt Magnus Kirke har sin historie», forteller pastor Høgh. «Den stammer fra klosterkirken på Selje, og kom tidlig til klosteret på Hovedøya. Den har ennå merker etter konsekrasjonskorsene. Det er konstatert av Historisk Museum at den er ekte. Dronning Josephine fikk den plassert i et sidealter i Sankt Olavs kirke i Oslo. Dette alteret ble imidlertid fjernet ved en av de mange restaureringer, og alterstenen kom til slutt hit, hvor den ligger i alteret.»

(Forts. side 10)

Barnas første kommunion i Lillestrøm i 1962. Pastor Høgh i bakgrunnen.

CALLE ALMEDAL:

Kristen tro og praktisk politikk

Flertallet av kristne i Norge vil ikke blande sammen kristendom og politikk — til tross for at det finnes et Kristelig Folkeparti med et klart kristent grunnsyn og et naturlig politisk handlingsprogram. Religion og politikk hører absolutt ikke sammen, mener mange.

Jeg sitter nettopp og har avsluttet lesningen av et ytterst interessant dokument fra Det katolske universitetet i Chile, Instituttet for moralteologi. Det er datert oktober 1976, noe som i seg selv er interessant. Dette dokumentet omhandler tortur og tar opp de moralteologiske sidene ved dette fenomenet.

Man konstaterer at det går an å tale om systematisk tortur som blir bevisst brukt av en regjering (og nevner China, Korea og Viet-Nam) i den hensikt å fremskaffe opplysninger om grupper og personers aktivitet som kan sette landets sikkerhet i fare. Det er altså ikke tale om enkelte politimenns eller militæres overgrep mot personer, men om systematisk bruk av tortur.

Dokumentet går så langt tilbake som til Tertullian og Augustin for å påvise at kirken til å begynne med var mot tortur, men at den senere, under pave Innocens den 4., tillot den og at flere paver etter ham sanksjonerte bruk av tortur. Det er jo nok å tenke på de uhyggeligheter som Inkvisisjonen utsatte folk for, alt mens de trodde at de reddet den sanne tro.

Torturen opphørte stort sett over hele verden i løpet av de to siste århundrer for så å dukke opp igjen i vårt eget. Siden den tid er den blitt mer og mer utbredt og er i dag en ganske «normal» foreteelse. Stater som vi tradisjonelt har lært å betrakte som rettferdighetens vugge, England og Hellas, har beviselig benyttet seg av tortur i dette århundret. Det er et

spørsmål om ikke England fremdeles til en viss grad gjør det i Irland.

Flere internasjonale overenskomster går mot tortur, overenskomster som bl. a. land som Chile har undertegnet (det er interessant å legge merke til at man i dette dokumentet tør nevne dette, med en reell risiko for å provosere og å bli utsatt for den tortur man fordømmer). Også den katolske kirke er enig i at tortur er forkastelig, slik som enhver kristen kirke som kan kalle seg ved Kristi navn. Tortur har ikke bare et fysisk aspekt, nemlig å påføre et menneske utholdelig smerte og få den torturerte til å tilstå ting han eller hun aldri har begått. Tortur har også en annen side, nemlig det moralske aspektet som vi kanskje ikke så ofte tenker på. Å utsette et menneske for tortur er å degradere det som menneskelig vesen, å frata det dets personlige frihet og fornedre det, å behandle det verre enn et dyr, som jo også er en Guds skapning. Tortur har bare én hensikt og det er å opprettholde en totalitær stats makt over folket, på samme tid som den fornedrer Guds skapning, oss mennesker, i de av våre brødre og søstre som blir torturert. Vi har alle lest eksempl

på tortur, og det ville være overflødig igjen å begynne å regne opp de forskjellige formene for tortur. Det viktige er at vi kristne av alle kirkesamfunn, som enkeltindivider og som lemmer på Kristi legeme, uopphørlig må fordømme tortur og vise at vi ikke kan gå med på at det finnes tortur i verden. Gud vil ikke tortur, og vi kan ikke sitte stille og se på at noe så barbarisk fortsetter.

Det er mange måter å protestere mot tortur på. Man kan velge å arbeide innenfor Amnesty International, man kan arbeide sammen med andre grupper, man kan skrive under på appeller. Men det er viktig å ha klart for seg at det finnes et klart forhold mellom det å forkaste tortur ut fra et kristent grunnlag, og de politiske aspektene.

La oss håpe og be til Ham som er vår Gud at Han må opplyse de som benytter tortur om hva de egentlig holder på med. Bare å be betyr å lesse over på Gud en del av det ansvaret som Han ga oss ved skapelsen — nemlig å fortsette Hans verk — over på Ham igjen. La oss gjøre Gud kjent med våre innerste ønskemål, men la oss samtidig ta de politiske konsekvensene av dem her på jorden.

Presten

I fjernsynsprogrammet «Den katolske kirke i Norge» fikk man se opptak fra presters situasjon i utkant-Norge. Sammenholdt med lederartikkelen «PRESTEN» i St. Olav nr. 5, 1977 får man inntrykk av at her trenges vårrengjøring i statuttene for prestens tjeneste i menigheten. Er disse ikke unødig hårde?

Men mens vi venter på de store reformer — bl. a. opphevelse av tvungent sølibat for sekularprestene — må meget kunne gjøres for å bedre situasjonen. Skal en prest alltid — for livet kanskje — leve i isolasjon, forflyttes som en brikke i et sjakkspill, fra en trist bolig til en annen? Legfolket må innse at det må unne presten den samme leve- og livsstandard som det selv ser på som sin rett. Det kan vel ikke være riktig at offeret skal være forbeholdt prester, munk og søstre? I hvilken grad gis presten anledning til kontakt og fornyelse, gjerne i sitt hjemland, på sitt morsmål? Mange høytflyvende planer er strandet på dårlig økonomi. I andre yrker (f.eks. legers) har man forlenget innsett nødvendigheten av videre- og etterutdannelse for ikke å gå i stå. Dette ville i høyeste grad komme menigheten til gode.

Majoriteten av katolikker i Norge bor i Oslo-området og her er problemet det motsatte av utkant-Norges, nemlig stor arbeidsbyrde, for lite tid til studium og konsentrasjon.

Den katolske kirke i Norge er ikke alene om å trekkes med isolasjonsproblemer, selv om det må fortone seg slik at problemene er større i en liten menighet med en ugift prest. Arbeidsbyrden er vel også for liten reelt sett — og det kan ikke bebreides presten. Det er vanskelig å finne mening i et studium i et miljø uten større muligheter for dialog. Men hvor mange prester finner kontaktmuligheter på stedet? Kanskje føler han seg hemmet av «menighetens forventninger til presten» — et diffust begrep — som kan få presten til å være forsiktig med å uttale seg.

Det som er nevnt hittil går i det vesentlige på arbeidsmiljøet for presten.

Redaksjonelt ble nevnt en klargjøring av prestens identitet og den ligger på et annet plan. En utredning av både prestens identitet og arbeidsmiljøet er tvungende nødvendig også av hensyn til en

situasjon hvor kvinner som prester kommer inn i bildet.

Restriksjoner virker hemmende. I en etterkonsiltid hvor legfolkets medansvarlighet så sterkt betones, går det ikke an at prestens arbeidsforhold, inklusive økonomi, blir hengende etter med rot i samfunnsforholdene i en fortid, i hvilken vi får håpe at de passet. Idyllisering og unødig kritikk av prestens person bør legfolket avstå fra og la ham være den han er både som prest og menneske.

Burde vi i en etterkonsiltid ikke heller gå over til også å tale om prestens forventning til menigheten? For prest og menighet bør ha gjensidige forventninger til hverandre. Enveiskjøring kommer det ikke noe godt ut av.

Grete Solbu,
Oslo.

FOR DET ...

(Forts. fra side 7)

sent, verden holder på å gå under: «Hva vet vel barnet om profitt? / For brød og penger / i de voksnes hender / og barnet dør av å spise ord.» (Vi kaller dem håp). «Piken med fyrstikkene» er et dikt med stor gjennomslagskraft, et dikt til å brukes — konkret, enkelt og entydig. I «Tvinge et nå» nærmer Sundby seg kamplirykningen og går over til tradisjonell versbehandling.

I de to siste delene er det religiøse perspektivet nesten radert bort. Betyr dette at Gud har begrenset sitt virkefelt? Jeg synes *Sensommer* truer med å falle litt fra hverandre som helhet, fordi sammenhengen mellom de tre første og de to siste delene virker for løs. Og etter min mening er det uten tvil i de religiøse diktene Sundby demonstrerer sine mest overbevisende virkemidler. «Credo» er typisk i så måte og uttrykker hans lyriske temperament: blyg distanse, skepsis og bundet varme på en gang, holdt sammen i en enkel, ofte billedfri form:

Jeg vil ikke fortelle deg

hva jeg tror på.

Hva skal du med min tro?

Du kan ikke melde deg inn i den
og være trygg.

Min tro finnes ikke i noen

SPANIAS BISKOPER: KRISTNE SKAL DRIVE POLITIKK

Madrid, 3. februar (KNA).

De spanske biskoper har gjort de kristne i landet oppmerksom på deres borgerplikt: de skal ta aktivt del i landets politiske liv. Prester blir imidlertid bedt om ikke å være medlemmer av politiske partier, og ikke lenger å sitte i parlamentet. De kristne blir bedt om ikke å støtte partier som står for politikk som er uforenlig med troen, hvor menneskerettighetene blir undertrykt, hvor profitten er den eneste drivkraft i vitenskapelig forskning, hvor konkurransen er økonomiens høyeste lov, og hvor den private eiendomsrett til produksjonsmidlene er en absolutt rett.

Den spanske bispekonferansens permanente kommisjon fastslår på ny at kirken må forbli uavhengig av alle politiske partier.

forening, den er forening.

Men jeg vil gjerne fortelle deg

at jeg strever

med å være glad i deg.

Dag Sundby: *Sensommer*.

Dreyer Forlag 1976.

Lillestrøm ...

(Forts. fra side 6)

Men pastor Høgh lever ikke bare med oppmerksomheten vendt mot fortiden. «Se denne boken jeg leser nå!» «A marxist looks at Jesus.» Den er oversatt fra tsjekkisk. Forfatteren Milan Machovec gir et gripende bilde av Jesus. Han har lest evangeliene med ettertanke. Og så går han i rette med både marxister og kristne, med Bultmann og Dibelius, Karl Barth og Ernst Bloch og andre som vil avmytologisere kristendommen.»

Lillestrøm menighets jubileum ble feiret i enkle former 17. april, med høymesse presidert av Biskop Gran og kirkekaffe, hvor eldre medlemmer av menigheten var spesielt innbudt.

SPØRRESPALTEN

Ved frater Kjell Arild Pollestad o. p.

MESSEN OG DET ENE OFFER

Det er en god ide med den nye spørrespalte i St. Olav. Det er jo ikke alltid let at få svar på spørsmål, som man går og tumler med. Vil De vennligst prøve at forklare mig den (tilsyneladende?) modsigelse mellom læren om, at Jesu offerdød gentages i nadverens sakramente og — her kommer — Hebræerbrevets sterke framhævelse af, at Jesu korsoffer bringes en gang for alle og aldrig skal eller behøver gentages? Hvad er rigtigt? Kan der siges mere om spørsmålet, end den Hollandske Katekismus giver uttrykk for? Eller på en anden måde?

Læser i Danmark.

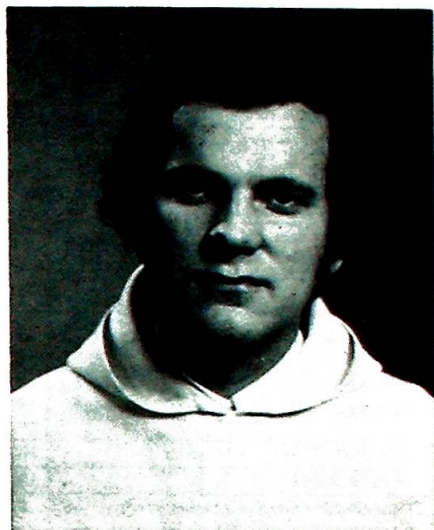
Jeg tror den hollandske katekisme ofte ville vært klarere om den hadde sagt mindre. Rett som det er blir den så ordrik og pratsom at det er vanskelig å finne frem til det vesentlige. Dessuten er flere av dens problemstillinger og svar tydelig preget av den økumeniske situasjonen i Nederland, og den er neppe skrevet for å være noen «fasit» i dogmatiske spørsmål. For å finne et slikt svar, må vi gå til de kilder som tradisjonen gir oss:

Jesus innstiftet nattverden mens han var samlet med sine disipler for å spise den gamle pakts offerlam. Da han løftet kalken, uttalte han ordene om en ny pakt i hans eget blod, som skulle utgydes til syndenes forlatelse. Dermed forkynte han at han selv var det nye påskelam. Evangelisten Johannes' tale om «Guds lam» (Joh. 1, 29; 19, 14) peker også på Kristus som offer, og dette understrekes videre av Paulus 1 Kor. 5, 7; Ef. 5, 2). I Hebræerbrevet beskrives Kristus som den

fullkomne yppersteprest, som i lydighet har frembåret seg selv som «ett eneste offer for synden, og derfor for alltid tatt sete ved Guds høyre hånd» (10, 12). Av Johannes Åpenbaring (13, 8) fremgår det at Lammets offer er et evig offer.

Meget tidlig hos kirkefedrene ble nattverden kalt offer, på grunn av dens nære sammenheng med Kristi offerdød på korset. St Thomas beskriver messens offer som «imago repræsentativa passionis Christi», dvs. en gjenfremstilling av Kristi lidelse, og dette understrekes også av konsilfedrene når de sier om eukaristiens mysterium (De sacra liturgia 47): «Ved den siste nattverd, i den natt da han ble forrådt, innstiftet vår Frelser det eukaristiske offer av sitt legeme og blod. Det var for å føre videre korsofferet ned gjennom tidene inntil hans komme, men også for å betro Kirken, sin elskede brud, det synlige minne om hans død og oppstandelse: kjærlighetens sakrament, enhetens tegn, hengivenhetens bånd, det påskemåltid hvor Kristus fortæres, sjelen fylles med nåde, og vi mottar et pant på den evige herlighet».

Nattverden kan altså ikke forstås

bare ut fra det måltidet Jesus spiste med sine disipler, men må sees i sammenheng med det som siden skjedde: hans lidelse og offerdød på korset, hans oppstandelse og himmelfart. Kristi ord: «Gjør dette til minne om meg», er en befaling om å minnes alt dette. Det er det som skjer i messens offerhandling. Den nye pakts offer, frembåret en gang for alle av Kristus selv, gjøres nærværende gjennom den Hellige Ånd. Kristus ofres ikke en gang til, men det offer han selv har frembåret en gang for alle gjenfremstilles for våre øyne, slik at også vi skal få del i det. Gjennom dette offer er det nemlig han vinner seg sitt folk, som er Kirken, og gjør oss til lemmer på sitt Legeme, slik at vi alle, «ved ham og med og i ham», kan bære oss selv og hverandre frem som levende offergaver for Gud, vår Far. og dette skal skje «inntil han kommer». Da skal han gi dem, som han har vunnet ved sitt offer, over til Faderen, og «Gud skal være alt i alle» (1. Kor. 15, 28).

Jesu humor

(Forts. fra side 6)

maktfulle ved Jesu person beror altså ikke — ifølge Nøjgaard — på prinsipper og teorier, men på det humoristisk motsigelsesfulle i hans ord og folkelig sympatiske i hans ferd.

Det er et spennende portrett av

Jesu menneskelighet som her bys oss. Perspektivet er ukonvensjonelt og uventet. I sin velskrevne form formidler boken nye synspunkter på Jesu personlighet, en personlighet som ikke lar seg uttømmende fastlegge én gang for alle.

Nils Nøjgaard:

PORTRÆT AV JESUS

København, G. E. C Gads forlag.

GUDSTJENESTER I HELGENE		Stille messe	Høy-messe
OSLO: <i>St. Olavs domkirke</i>	lörd.: 19.00 sønd.: 9.30 19.00	— 11.00 —	
Akersveien 1 tlf. 20 72 26 - 20 72 44			
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransiskanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83	8.35	11.00	—
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	9.00 18.30	11.00	—
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	9.00	—	
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 212355	11.00	9.30	
<i>Lunden kloster</i> , Øvre Lunden, tlf. 212587		9.30	
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 22 209	lörd.: 18.30 sønd.: 8.00	11.00	
BERGEN: <i>St. Paul kirke</i> , Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10	lörd.: 19.00 9.00 19.00	11.00	
<i>Vår Frue Kirke</i> , Helleveien	10.00		
<i>Florida kapell</i>	19.00		
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappellensgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30	
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongensgt. 9, tlf. 11 438	9.00	11.00	
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168	8.00	10.45	
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvgt. 113, tlf. 23 751	8.30	11.00	
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haraldsgt. 21, tlf. 23 195			
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 22 381	9.00	11.00	
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 22 255	lörd.: 18.00 sønd.: 9.00	11.00	
LILLEHAMMER: <i>Mariakirken</i> , Weidemannsgate 3 A, tlf. 52 550	lörd.: 18.00 sønd.: 10.00	10.00	
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	9.00	11.15	
MOSS: <i>St. Mikals kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 41 038	—		
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverresgt. 26, tlf. 50 793	8.30	11.00	
STABEKK: <i>Maria kirke</i> , Nyeveien 17, tlf. 53 77 35	8.30 19.00	10.45	
<i>Eikeli kirke</i> , Veståsen 20, tlf. 24 25 69		9.30	
STAVANGER: <i>St. Svithuns kirke</i> , Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	8.30 9.30	10.45	
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949		11.00	
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården, tlf. 21 214	8.45 19.00	11.00	—
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Ila, tlf. 21 670 ..	6.15	—	
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintegt. 5, tlf. 72 779	8.00	11.00	
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke</i> og <i>St. Eystens sykehem</i> , Jernbanegt. 29		11.00	
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467	8.30	11.00	
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Norgesund, tlf. 37 558	8.30	11.00	
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke</i> , Storgt. 94 Biskopen og prestegården, tlf. 3604	19.30	11.00	
<i>St. Elisabethostrene</i> , Mellomveien 47, tlf. 81 783	8.00	—	
BODØ: <i>St. Eystens kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 81 487	8.15	10.30	
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 11 447 (1. VII—31. VIII St. Elisabeth Institutt, tlf. 11 392)	19.00 8.00	11.00	
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 61 501	8.00	10.30	
NARVIK: <i>Kristi Kongekirken</i> , Håreksgt. 82		18.30	
SELFORS: <i>Vår Frølsers kirke</i> , Skipper Nilsensgt. 21, tlf. 52 072		11.00	

Av pressen

KATOLIKKENE SKAL VÆRE MED

Av Nils E. Bloch-Hoell

I en anmeldelse (i Fast Grunn) av min bok *Økumenikk — Fakta og meninger* (Oslo 1976) gjøres det mye vesen av mine velvillige utsagn om den romersk-katolske kirke. Det refereres til min omtale av Det lutherske verdensforbunds generalforsamling i Evian i 1970, og anmelderen sier om forfatteren av denne artikkel: «Hans glede er stor over at en katolsk kardinal var hovedtaler, og at åpningsgudstjenesten ble holdt i en romersk-katolsk kirke med nattverd.» «Forfatteren skildrer den lange vei mot et Norsk Kristent Fellesråd som en nå vil prøve å etablere våren 1977. Han beklager dypt at den romersk-katolske kirke ikke blir med (s. 136)». «Hans vurderinger av det annet vatikankonsil er svært optimistiske». I den siste setningen burde det ha stått *realistiske* istedenfor optimistiske. Men ellers har anmelderen forstått meg riktig når det gjelder min holdning til katolske medkristne. Den er velvillig. Og velvilje grunner seg på mange års inntrengende studium av katolsk teologi og fromhetsliv.

Katolske kristne er med i det verdensomspennende fellesskap som kalles den kristne kirke. Dette skal bli synlig den dagen da Guds rike opprettes i all sin herlighet, uten de mangler og flekker som kleber ved enhver delkirke (trosamfunn, konfesjonsfamilie) her i tiden. Katolikkene skal være med!

Dette grenseoverskridende fellesskap burde komme til uttrykk synlig og hørbart på en ganske annen måte enn slik det skjer i dag. Det gjelder den verdensvide økumenikk. Og det gjelder vårt eget lille norske hjørne av verden.

Det er lite realistisk å tenke at den romersk-katolske kirke i overskuelig fremtid vil bli medlem av Kirkenes verdensråd. Dette er å

beklage, men K. V. bør ikke avskrives av den grunn. Det finnes andre former for fellesskap enn det som medlemskap i et råd åpner for. I K. V. fungerer dette fellesskap ved katolsk samarbeid i Faith and Order og andre K. V.-fora, og gjennom at katolske observatører deltar i K. V.'s generalforsamlinger. Det er ufullkomment, men kan være med å bane vei for noe bedre. Før det skjer, må noe vesentlig foregå både i den katolske kirke og i reformasjonsleirene.

Jeg er bebreidet min prokatolske holdning. Men jeg er i det siste også bebreidet at jeg har kunnet medvirke til å opprette et Kristent fellesråd i Norge, der katolikkene ikke får være med. Man har talt om skandale og brukt enda sterkere ord. Jeg vil ikke gjenta dem. — Jeg er enig i at det er en skandale, et anstøt, at reformasjonssamfunnene i Norge ikke vil inkludere katolske medkristne i et fellesråd. Det er vel hovedgrunnen til at biskopene ikke ønsker å bruke navnet *Norsk kristent fellesråd*, men foretrekker *fellessråd av evangeliske trosamfunn i Norge*. Med det navnet vil man beskrive hva dette fellesråd skal være, i all sin begrensning. Det finnes paralleller til slike råd i mange land. I de fleste land eksisterer intet nasjonalt kristent råd der reformasjonskirken og den katolske kirke står sammen. Men stadig flere råd opptar katolske medkristne som observatører eller som medlemsrepresentanter. Det må være veien å gå også i vårt land, selv om mine og andres forsøk på å inkludere katolisismen ikke lykkes denne gangen. Men før det kan skje, må meget forandres i synet på våre katolske medkristne. Gjensidige beskyldninger og negativ kritikk gagnar ikke denne prosess. Jeg tror at den katolske kirke ikke minst i vårt land er åpen for og moden for å manifestere det kristne fellesskap med oss andre på en langt rikere måte enn slik det skjer i dag. Det er dypt smertelig at dette for tiden ikke også kan skje innenfor rammen av biskop Berggravs «Kontaktretsen for kirkesamfunn», som i mai trolig blir utvidet til å bli et fellesråd av reformasjonskirker. Men alt står og faller ikke med et medlemskap av denne art. Nå blir det dobbelt nødvendig at vi som ønsker et åpent fellesskap også med katolske medkristne finner de rik-

tige strukturer for dette. Meget kan virkeliggjøres i bønn og gudstjenestelige samvær i bønneuken for kristen enhet. Men det er ikke nok.

Skulle ikke tiden være inne til å danne et økumenisk senter, et felleskristent forum i Norge? Jeg vet at det i dette land finnes kristne både i Den norske kirke, Metodistkirken, Baptistsamfunnet, i pinsemenigheter og andre trosamfunn som vil si: katolske medkristne skal være med!

Vårt Land, 30. mars 1977.

ERKEBISKOP RATZINGER

Roland Hill, The Tablet, London, skriver:

Noen tyske katolikker har hilst utnevnelsen av Joseph Ratzinger, professor i teologi i Regensburg, som en stor seier for den konservative reaksjon. Andre har ikke skjult sin skuffelse over at andre kandidater som har vært på tale i de åtte måneder siden kardinal Döpfners død, ikke ble utnevnt. Likevel kom pavens valg — Paul VI kjenner personlig den nye erke-

biskopen og beundrer ham som teolog, — ikke som noen overraskelse. Han er ikke en «romer», et produkt av Germanicum eller jesuittenes protesjé. Han tilhører
(Forts. neste side)

Den nordiske valfart til Lourdes

2. til 9. september 1977

8 dagers flyreise med full pension Kastrup/Lourdes, tur-retur. Pris på hotel dkr. 1 900,—
Særpris for syge og handicappede på «Accueil Notre-Dame» dkr. 1 300,—
Læger, sygeplejersker, samaritter medfølger.

Valfartspræst: Pater Niels KLÆR, S.J.

Program og tilmeldelser:

VALFARTSKOMITEEN, Barsehøj 25, DK-2900 HELLERUP

Vi har noen utsøkte, men dyre plater fra Christophorus:

Bruckner: Messe in e-moll, kr. 85,50.

Berühmte Oboenkonzerte des Barock, kr. 85,50.

Hans Martin Linde spielt Flötensonaten von Vivaldi und Telemann, kr. 85,50.

Sonntag der Heiligen Väter — Die Liturgie im Byzantinisch-Griechischen Ritus, kr. 85,50.

Haydn: Missa Brevis Sti. Johannis de Deo

Mozart: Kirchensonate F-Dur KV 244

Haydn: Salve Regina G-Moll

Mozart: Kirchensonate G-Dur KV 274, kr. 85,50

Britten: Simple Symphony op. 4

Hindemith: Fünf Stücke für Streichorchester op. 44, nr. 4

Respighi: Antiche danze ed arie (3. Suite), kr. 85,50.

Og noen andre fine tilbud:

Beethovens strykekvartetter (Ammadeuskvartetten), 1 album — 10 LP-plater, kr. 300,—.

Beethovens 5 pianokonsserter, Stephen Bishop, Colin Davis — London Symph. Orch./BBC Symph. Orch., 4 LP-plater, kr. 155,—.

Vi har et godt utvalg i presanger til 1. kommunion og konfirmasjon: Kors, krusifiks, medaljer, ikoner, kort, plater, bøker, rosenkranser.

ST. OLAV BOKHANDEL A/S

Akersveien 5, Oslo 1. Tlf. 20 72 48

Åpent kl. 9-16, lørdager kl. 9-13

MARIAFORENINGEN, OSLO

Søndag 15. mai: RETRETT på Vor Frue Villa, Ullernchausséen 52, fra kl. 10.15—16.30.

Leder: Pater Finn Thorn.

Kolsåsbanen fra Nationaltheatret kl. 9.10 eller 9.40. Meldes i tlf. 20 27 35 innen onsdag 11. mai.

Alle interesserte damer velkomne.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Dominikus kirke	}	Oslo
Lunden kloster		
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem		
Sta. Katarinahjemmet		
St. Olavs kirke	}	Arendal
Bispegården		
St. Joseph's Institutt		
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	}	Bergen
St. Franciskus Kirke		
St. Franciskus Hosp.	}	Hammerfest
St. Pauls Kirke		
Vår Frue Kirke	}	Hønefoss
Marias Minde		
St. Franciskusøstrenes Moderhus	}	Lillestrøm
Øyenklinikken		
St. Josephs Hosp., Drammen	}	Tromsø
St. Torfinns Klinik, Hamar		
St. Elisabeth Inst.	}	Trondheim
St. Mikals Kirke		
St. Mikals prestegård	}	Tønsberg
St. Theresia Hosp.		
St. Franciskus Hosp.	}	
St. Magnus Kirke		
St. Magnus presteg.	}	
St. Elisabeths Hosp.		
Vår Frue Kirke	}	
Bispegården		
St. Olavs Kirke,	}	
Bispegården		
St. Olavs Kirke	}	
St. Olavs Prestegård		
St. Olavs Klinik	}	

Ved bestilling av olje:

Oslo 19 12 00 - Service 19 12 20

dem i det katolske Tyskland, blant dem Urs von Bathasar, som nylig (i det internasjonale katolske tidsskrift «Communio») har gitt uttrykk for engstelse over den — etter deres mening — altfor voldssomme «åpning av vinduer» ved Vatikan II. Etter å ha hilst kirkens *aggiornamento* velkommen for 15 år siden, er de blitt overbevist om at, langt fra å være til kirkens fordel, har den hatt tendens til å berøve kirken dens identitet. I møtet mellom kirke og verden, mellom teologi og moderne vitenskap, la man den kristne tro «på is», ville Ratzinger si.

For den nye erkebiskopen av München er denne overbevisning ikke så mye en forandring av hans intellektuelle eller åndelige retning, som å vende tilbake til hans bayerske teologiske utdannelse «mors-liv». . . Professor Ratzinger pleier å beskrive sin egen utvikling siden 1963 som «modning». Teologisk er han opptatt av å understreke kirkens institusjonelle element. Han har en konservativ holdning som er meget forskjellig fra kardinal Höffners i Köln når det gjelder sammenstøtet mellom dogme og pastoral omsorg, f.eks. i spørsmål som gjelder ekteskap, familie og samfunns-spørsmål. . .

Nyheter

MYE FELLES I LUTHERSK OG KATOLSK NATTVERD

En felles luthersk-katolsk kommisjon holder nå på med den siste bearbeidelse av et felles dokument om nattverden. Det er ventet at dokumentet vil slå fast at det er en rekke punkter hvor det katolske og det lutherske synet på nattverden er sammenfallende.

Hensikten med dokumentet er: «å gi et felles vitnesbyrd så ofte som mulig og samtidig klargjøre de spørsmål som fremdeles er uløste for på den måten å bringe dem nærmere en løsning».

Da kommisjonen nylig hadde møte, ble det hevdet at grunnen til at arbeidet med dette felles-dokumentet hadde tatt så lang tid, ikke var uenighet, men at man forsøkte å finne den beste måten å uttrykke sin enighet på.

Kommisjonen, som får støtte fra Det Lutherske Verdensforbund og det Romersk-Katolske Sekretariat for Fremme

DRAMMEN

GUSTAV THIELEMANN

Pølse- og hermetikkfabrikk

Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN

FREDRIKSTAD

EDVARDSEN & NORHEIM A/S

Autorisert installatør
Radio og Elektrisk utstyr

Tlf. 11 220 - Fredrikstad

GUSTAV BØHM & SØN A/S

Bakeri og Konditori

Drammen

PORSGRUNN

PEDER A. NIKOLAYSEN

Byggmester

Bergsbygda p. E. 8920

TELEFON 11 690

OSCAR G. ANDERSEN

Begravelsesbyrå A.S.

Begravelser og Kremasjoner ordnes
VESTREGATEN 16 - TELEFON 50 582

BJØRN H. MOLAND

Kolonial

Storgaten 157

TELEFON 51 521

av Kristen Enhet, har også satt ned to underutvalg. Det ene skal arbeide med spørsmål omkring preste-embetet, og da spesielt biskopembetet, mens det andre utvalget skal studere foreslåtte «modeller» som kan føre til større fellesskap mellom lutheranere og katolikker.

(Kirkens informasjonstjeneste)

TILBAKEHOLDENHET NAR DET GJELDER INTERKOMMUNION ER IKKE ARROGANSE

Hamburg, 24. februar (KNA). Biskop Hubertus Brandenburg av Hamburg og Slesvig-Holstein var 23. februar gjest ved en felles nattverd gudstjeneste for lutherske og reformerte kristne i Hamburg. «Når katolikker foreløpig ikke kan gå med på interkommunion, er dette ikke arroganse», uttalte han. «Uløste spørsmål må løses før vi kan nå så langt, f.eks. spørsmål om embedet og fullmakten til å feire nattverden, og spørsmålet om på hvilken måte Herren skjenker oss dette sakramente som næring.» Katolikkene forstår det, når protestantiske kristne undres om «de katolske kristne her ikke er for selvbevisste og ubevegelige». Katolikkene tar vår felles Herres bud alvorlig, budet om å være «ett slik som Faderen og jeg er ett».

Det faktum at de reformerte og lutherske menigheter i Hamburg finner tilbake til hverandre etter århundres adskillelse, er for katolikkene en formaning og et spørsmål, sa biskopen: «Vil et slikt skritt, som tas her og nå, også bli mulig for oss?» Det er tydelig at mange katolske kristne ønsker dette. «Det skritt mot enhet som dere gjør tydelig her i dag, er for oss et håpets tegn, håp om at Gud engang vil skjenke oss alle den fulle enhet, som på grunn av mennesker brast for mer enn 450 år siden.»

JOSEPH RATZINGER UTNEVNT TIL ERKEBISKOP AV MÜNCHEN

Den internasjonalt kjente tyske teolog Joseph Ratzinger er utnevnt til erkebiskop av München. Ved å utnevne Ratzinger, har paven innlemmet en av de førende teologer ved Vatikan II i bispekollegiet. Under konsilet var Ratzinger teologisk rådgiver for erkebiskopen av Köln, kardinal Frings.

Ratzingers medlemskap i «Kommisjonen for trosinnholdet» nedsatt av de tyske biskopene, hans virksomhet i den pavelige teologkommisjon, og hans tallrike publikasjoner, viser hvor sentralt han står. I 1968 var han blant de teologiprofessorene som advarte mot å sette den «gjenvunne frihet for teologien og teologene til å tjene kirken» i fare. «Kongregasjonen for troen» ble oppfordret til å erkjenne det legitime i at det finnes et mangfold av teologiske skoler og mentaliteter. Noen år senere var det spesielt viktig for Ratzinger å fastlegge den

Nyheter

kristne identitet på nytt, identitet som truet med å ta skade under bestrebelsene på å være «åpen mot verden».

Utnevnelsen av Ratzinger til Erkebiskop av München og Freising, ble offentliggjort 25. mars. Han er knapt 50 år gammel. Hans forgjenger var kardinal Julius Döpfner, som døde i juni 1976.

Til KNA uttaler Ratzinger, at han gjerne ville fortsette sin teologiske forskning som biskop, i alle fall gjøre ferdig et verk i kristologi som han arbeider med for tiden. Ratzinger har i de siste år vært professor i teologi ved universitetet i Regensburg. (KNA).

KØBENHAVN KATOLSKKE BISPEDØMME MED NYE OPPGAVER FOR LEGFOLK

Det danske «Kirkelig Orientering» for 15. april meddelede at København Katolske Bispedømme vil få to nye slags stillinger for legfolk i liturgisk ramme:

«Gudstjenesteledere» og «kommunionsutdelere». Nye romerske bestemmelser er tilpasset danske forhold. Gudstjenestelederens oppgave ligner den som de norske «pastorale assistenter» har: de kan lede en Ordets gudstjeneste og utdele kommunion (nattverd) ved tidligere konsakrerte hostier, når ingen prest kan være til stede.

«Kommunionsutdelerne» er legfolk

OSLO

THRONSEN & CO. BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

T. S. JACOBSEN BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Privat 55 77 87 - 69 43 72
Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

Spesialforretningen i
RUSTFRITTE STÅLARTIKLER
KNUT JUUL CHRISTIANSEN
Stortings pl. 7 — Oslo 1

Telefon
(02) 33 36 24 Telegr.adr.:
33 55 25 Rustfriknut

Allslags snekkerarbeid utføres REIDAR MYRVOLD & SØN

Glads vei 23, Grefsen
Tlf. 21 18 32

MALERMESTER

utfører allslags maler- og tapetserarbeid

Georg og Otto Foerster

Tlf. 21 69 06

SUNDE & LIE

RØRLEGGEBEDRIFT A/S

Ulvenveien 89 - Oslo 5 - Tlf. (02) 33 72 70/67 77 84

som har til oppgave å hjelpe til å dele ut kommunion når ingen prest er til stede, eller når kommunionen deles ut under begge skikkelser, eller når nattverdsgjestene er så mange at det er praktisk at flere hjelper med utdelingen. Normalt vil denne oppgaven utføres av bestemte personer som har fått seg funksjonen overdratt ved en «innsettelses-seremoni». Den presiderende prest har imidlertid anledning til å be andre legfolk om hjelp til å dele ut kommunion når den situasjon unntagelsesvis oppstår, at presten ikke klarer det alene. Dette gjelder også hjelp til utdeling av kommunionen under begge skikkelser.

«Kommunionsutdelerne» kan også bringe nattverden til syke og gamle i

hjemmene. Både kvinner og menn kan være «Gudstjenesteledere» og «kommunionsutdelere».

I sin kommentar til de romerske direktiver skriver biskop Hans L. Martensen blant annet: «Denne ny utvikling skyldes til dels, at antallet af præster mange steder i verden er blevet mindre end tidligere. Men den kan også — f.eks. i forskjellige latinamerikanske lande — skyldes en mere glædelig faktor: nemlig en ny bevidsthed hos søstre og lægfolk om, at de har et øget medansvar for kirkens liv. De kan bringe en ny dimensjon ind i præsternes egen gerning.»

FILM

Et hav av likegyldighet...

Busser fullstappet med franske jøder i alle aldre kjører gjennom Paris' gater, hvor byens innbyggere uanfektet og/eller uvitende om begivenhetene står i matkø i tidlige morgentimer. I en av bussene befinner en «Mr. Klein» seg — ved en misforståelse. En jøde ved samme navn — Robert Klein — har brukt ham for å dekke seg selv.

Forut for denne scenen har vi fulgt hovedpersonen på jakt etter sin dobbeltgjenger. Vår monsieur Klein er kunsthandler, og det er tydelig at forretningene har gått bra den siste tiden. Det var mange som måtte selge i Paris i 1942. Men Mr. Klein skulle også på annen måte bli involvert i jødernes skjebne. Han blir tatt for å være den andre, og gjennomgår med daværende franske myndigheters velsignelse og gode venners bifall det tusenvis av jøder måtte: — å bli behandlet som kriminell, å få sin eiendom beslaglagt, å bli forbudt å drive handel etc. Han nektet dog — det kunne kanskje frelst ham — å få foretatt en «rasetest».

Filmens tidløse poenger — å påta seg andres lidelser, å la andre lide så lenge det ikke berører oss — blir akseptuert gjennom disse tidsbestemte

hendelser og ytterligere ved lange, dvelende, nesten lydløse sekvenser. Det er alltid like hjerteskjærende å se med hvilken utstudert listighet arrestasjoner av jøder ble planlagt og utført. Virkelig i et «hav av likegyldighet» malapropos filosofert av Mr. Kleins far, hvis slekt var «fransk og katolsk siden Ludvig 14.»

Filmen er regissert av Joseph Losey og Alain Delon spiller hovedrollen.

M. G.

Bergmans «Tryllefloyten»

Har Ingmar Bergmans versjon av Mozarts «Tryllefloyten» mer å gi, når man allerede har sett den på TV, kanskje to ganger, kanskje i farver?

Når man sitter i kinosalen glemmer man dette spørsmålet. Man glemmer at man ikke pleier se en film mer enn to ganger. Dette er et verk som har evne til stadig å trylle-binde på ny — allerede fra Mozarts hånd. Ingmar Bergmans tolkning er så full av fine detaljer, at den er som en ny oppdagelse hver gang man ser den. Man kan for eksempel legge merke til hvordan den lille piken blant tilskuerne forandrer ansiktsuttrykk når scenebilledet veksler fra en komisk scene med Papageno og Papagena, til et

dramatisk opptrinn i Taminos og Paminas vei mot sin seier. Pikens ansikt varsler forandringen i atmosfære, på samme måte som musikken. Man kan glede seg over film-mediets muligheter: Zarastros' store arie «I disse hellige haller . . .» som på scenen ofte synges i stor egyptisk tempel-dekor, blir en fars trøstesang til sin datter; Bergman viser oss bare Zarastro og Pamina i nærbillede. Eller man kan beundre stemmene, fargene og lyssettingen, alt kommer til sin rett på et stort lerret og med riktig lydstyrke.

I Oslo ble filmen flyttet fra premiere-kinoen etter én uke. Dette til informasjon for publikum i andre byer: grip sjansen til å se Bergmans «Tryllefloyten» mens den er der!

A. F.

SLOVAKISKE BISKOPER

I motsetning til tidligere meddelelser tok ikke de slovakiske biskoper stilling mot underskriverne av Charta 77. (St. Olav 6/7). *Kathpress* (Wien) meddeler at ved en resepsjon, gitt av den slovakiske kulturminister (17. jan. d. å.), forsøkte myndighetene å presse de tilstedeværende biskoper til å fordømme dokumentet. Til tross for at dette ble nektet gjort, ble det utsendt en bulletin hvori det bl. a. het: at representanter fra den katolske kirke — og de ikke-katolske kirker — hadde fordømt Charta 77 og understreket at forvrengningen av sannheten både hva angikk menneskerettighetene og religiøs frihet i Tsjekkoslovakia var tilsiktet for å skade Tsjekkoslovas anseelse blant andre sosialist-stater.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaksjon: f. Arne Fjeld (ansv.) og Marianne Gunnarsjaa

Faste medarbeidere: f. Kjell Arild Pollestad, Per Bang

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1
Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 70 pr. år.
Kr. 35 1/2 år. Utlandet (ikke Skandinavia) kr. 80.

Annonser: 10 dager før utg.dagen. 24 nr. årlig. - Postgiro: 20 46 480